

Bemærkninger til forslaget

Almindelige bemærkninger

Regionalt samarbejde bør i de kommende år spille en stadig større rolle i Europa. I vor del af verden er det oplagt at satse på opbygningen af et regionalt samarbejde blandt landene omkring Østersøen. Udgangspunktet bør naturligvis være det eksisterende regionale samarbejde i Nordisk Råd. Endvidere skal det eksisterende samarbejde i Østersøkonventionen udvides, samtidig med at der skabes nye samarbejdsstrukturer blandt Østersølandene.

Perspektivet er, at Østersøregionen kan udvikle sig til et nordligt vækstområde i Europa. Samtidig skal det sikres, at væksten i antallet af arbejdspladser, i produktion af varer og tjenesteydelser – for bl.a. at afhjælpe den akutte mangelsituation i de tre baltiske lande, Polen og Sovjet – sker på en sådan måde, at der tillige skabes et renere miljø. Dette er en meget vanskelig opgave, og derfor skal en udbygning af miljøsarbejdet have en høj prioritet i en samlet plan for skabelsen af en samarbejdende Østersøregion.

Samarbejdet skal omfatte alle lande rundt om Østersøen, således at Polen, Sovjetunionen, Estland, Letland og Litauen skal deltage sammen med Finland, Sverige og Danmark. Fra Tyskland bør de 2 tyske delstater Slesvig-Holsten og Mecklenburg-Vorpommern deltage. Norge skal deltage i sin egenskab af nordisk land, selv om Norge ikke i dag er medlem af Østersøkonventionen. Det bør tilstræbes, at Sovjetunionen repræsenteres af et regionalt organ for Leningradregionen. De øvrige nordiske lande kan deltage som observatører.

Ideen er, at planen skal fremme en proces, der fører til dannelsen af et egentligt Østersøråd. Dette råd skal behandle alle forhold, der har betydning for medlemslandene/regionerne. Udgangspunktet skal være at skabe et renere miljø. Dermed skabes forudsætningerne for også at udvikle et erhvervsmæssigt og kulturelt dynamisk område. Dynamoen i denne proces foreslås at blive en ændret Østersøkonvention, således at forbedringen af miljøet som fælles projekt hurtigt kan trække andre samarbejdsområder

med sig. En ændring af konventionen bør kunne vedtages allerede i 1992.

Bemærkninger til forslagens enkelte bestemmelser

Ad 1

En dansk plan skal indeholde både en analyse af muligheder og forslag til konkret handling på en lang række områder. Det gælder erhvervsudvikling, trafikudvikling, kulturelt samarbejde, uddannelsessamarbejde, miljøsamarbejde, jf. ad 2, telekommunikation, teknologisk samarbejde m.m.

En plan vil i første omfang ikke kunne vise alle løsninger, men måske i højere grad stille forslag om, hvilke problemstillinger der bør søges yderligere belyst, eller hvilke initiativer der bør tages i en større sammenhæng.

Det er således vigtigt for forslagsstillerne, at det nøje undersøges, i hvor høj grad projekter m.m. iværksat af Nordisk Råd kan udstrækkes til Østersølandene eller nogle af Østersølandene. På samme måde kan Europaprojekter og EF-programmer indgå.

Under udarbejdelse af planen opfordres regeringen til at holde tæt kontakt med Folketinget og eventuelt i samarbejde med de af Folketinget nedsatte udvalg at afholde høringer med deltagelse af forskellige organisationer m.m.

Samtidig forudsættes det, at regeringen orienterer de øvrige Østersølande om, at man arbejder på et sådant projekt.

Ad 2

Den vigtigste opgave i forbindelse med Østersøen er i de kommende år – ligesom i øvrigt i det meste af verden – at forene udviklingen af produktion med en konsekvent løsning af miljøproblemerne. Det er åbenlyst, at de mest akutte miljøproblemer i det tidligere Østeuropa og Sovjet skal og kan formindskes kraftigt ved indførelse af moderne teknologi både i selve produktionen og via rensningsteknologi. Men lige så klart bør det være, at denne løsning ikke er det længerevarende svar. I løbet af de næste 10 år skal